

[Kai Moltke.]

i mellemtiden foretrak at gennemgå de herrer Guldbergs og Hastrups forslag til regulering af boligforholdene? SF fik ikke engang tid til at tage stilling til disse alternativer. Det er en af de skyggefulde sider ved boligforliget, som jeg synes man med en vis takt kunne holde sig fra i dag. Man kan ikke bebrejde os, at vi ikke ville noget, som vi aldrig nogen sinde fik lejlighed til at udtrykke os om.

Det er jo ingen hemmelighed, at vi er mere end betænkelige ved, at man her siger: nu skal vurderingens husleje-forhøjelser gennemføres, nu skal de ophøjes til lov, nu skal de gøres gældende i landsmålestok — for spørger jeg hver eneste af ordførerne for forligspartierne: ja men hvad er da det samlede, det endelige resultat af vurderingen? så er de nødt til at sige: „Det er der ingen af os der ved, for vurderingen er ikke fuldendt endnu.“ Alene det, at man ikke ved, hvad det er for forhøjelser, man stemmer for, må da være nok til, at man indtager en vis tilbageholdenhed, en vis forsigtighed, over for disse ting. Vi fik et glimt af det, da vi efter grundejernes oplysninger så på de gamle lejligheder her i København, og det førte til, at man følte trang til at revidere disse opgivelser.

For os har spørgsmålet ikke været, at nu skulle vi have en udligning, men på hvilket grundlag skulle den finde sted? Skulle husleje-forhøjelser overhovedet have en mening, skulle det vel være som et middel til billiggørelse af boligbyggeriet, og hvor langt er vi nået i denne henseende? Ja, det vil alle de ordførere, der sammen med mig deltog i det sidste udvalgsmøde om de sociale selskaber, kunne besvare, for sagen er, at medens vi, da boligforliget blev indgået, havde en m²-leje på ca. 99 kr. i gennemsnit, er vi nu oppe på 130 kr. Det er den foreløbige udligning, og enhver ved, at som tingene har udviklet sig, er der større chancer for, at det vil gå videre ad den vej. Snakker vi om de fonds, som her skulle billiggøre byggeriet, ja, så vil de jo også blive af et så ringe omfang, at der intet væsentligt vil kunne gøres for midlerne.

Hr. Axel Ivan Pedersen talte om, at vurderingen har medført langt mere lempe- lige lejestigninger end ventet. Så vidt jeg kan huske, var udgangspunktet den blå

betænkning fra det økonomiske råd, hvor man regnede med, at der skulle foretages en stigning i huslejen på 900 mill. kr. Nu kommer hr. Axel Ivan Pedersen i dag og siger: 600 mill. kr. vil såmænd blive det hele, grundejerne får i husleje-forhøjelser i den 8-årige periode, og dertil skal så lægges 300 mill. kr. fra de sociale selskaber. Men 600 mill. kr. og 300 mill. kr. bliver mig bekendt 900 mill. kr., altså nøjagtig det udgangstal, som den blå betænkning fra det økonomiske råd arbejdede med. Hvad er det så for lempelser i vurderingen, der har fundet sted? (Axel Ivan Pedersen: Det er misforstået fuldstændigt!). Nu bliver der sagt „misforståelse“ fra salen — og efter- som man ikke må tale fra salen, bliver der altså hvisket — men det ændrer sådan set ikke noget. Kendsgerningen er, at der ikke er nogen særlig chance for, at det, som skulle opnås, nemlig en billiggørelse af nybyggeriet, skal lykkes. Landbysygefondens lider allerede af svindsot; den når ikke op på de beløb, man havde tænkt sig, og man møder i dag fra fællesorganisationen med krav om nedsættelse af den procent af husleje-forhøjelserne, som i forvejen er blevet mindre, end man havde regnet med, fra 70 til 50. På samme måde vil gennem frigørelse af forskellig art og ved juridiske kneb grundejerfonden heller ikke få det omfang, som man havde ventet.

Det væsentlige, det, der ved siden af rentesikringen skulle nås i denne situation, var jo faktisk, at nybyggeriet skulle billiggøres, men himmelflugten i nybyggeriets priser fortsætter; den velsignelse, udligningen skulle bringe, er altså ikke til stede, men der er derimod alle mulige udsigter til, at vi, hvis vi vil have en udlignet husleje, kan gå over til, førend de 8 år er forbi, at forberede den næste runde, hvis man ikke tager fat på omkostningerne i nybyggeriet. Det er f. eks. ikke nok at sige udligning, og nu er jeg ked af, at hr. Hastrup fra det konservative parti ikke kender de diskussioner, vi tidligere har haft her i tinget om en idealby som Herning. Vi har alle sammen fået et dokument, der viser, at når man fjerner tredje prioritet ved at udleje til folk, som kan skaffe et lån på 10.000 kr., så kan man i dag i privat byggeri opnå en kvadratmeterpris på 46 kr. Hvordan man finansierer